

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

งานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ตำราเรียนนโยบายสาธารณะนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ตำราเรียนนโยบายสาธารณะในด้านคุณลักษณะทั่วไป ความน่าอ่านและความยากในการอ่าน 2) ศึกษาสภาพและลักษณะการใช้ตำราเรียนนโยบายสาธารณะของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาในปัจจุบัน และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาเกี่ยวกับตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน วิธีดำเนินการวิจัยของงานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ตำรา (textbook analysis) และการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยเริ่มด้วยการวิเคราะห์ตำรา ได้แก่ ตำราเรียนนโยบายสาธารณะไทย จากนั้นเป็นการสำรวจสภาพและลักษณะการใช้ตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน และสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาเกี่ยวกับตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน ขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ตำราเรียนนโยบายสาธารณะ

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจสภาพและลักษณะการใช้ตำราเรียนนโยบายสาธารณะ และสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน

กระบวนการวิจัยทั้ง 2 ขั้นตอนนี้ แต่ละขั้นตอนมีวัตถุประสงค์ กิจกรรม และผลลัพธ์ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 : การวิเคราะห์ตำราเรียนนโยบายสาธารณะ	
วัตถุประสงค์	1) เพื่อวิเคราะห์ตำราเรียนนโยบายสาธารณะในด้านคุณลักษณะ ความน่าอ่าน และความยากในการอ่าน
กิจกรรม	วิเคราะห์ตำราเรียนนโยบายสาธารณะ โดยใช้แบบวิเคราะห์ตำรา
ผลลัพธ์	ลักษณะของตำราเรียนนโยบายสาธารณะในประเด็นกายภาพ ความน่าอ่าน และความยาก-ง่าย
ขั้นตอนที่ 2 : การสำรวจสภาพและลักษณะการใช้ตำราเรียนนโยบายสาธารณะและสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน	
วัตถุประสงค์	2) เพื่อศึกษาสภาพและลักษณะการใช้ตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน 3) ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาเกี่ยวกับตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน
กิจกรรม	สำรวจสภาพและลักษณะการใช้ตำราเรียนนโยบายสาธารณะและสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน โดยใช้แบบสอบถาม
ผลลัพธ์	สภาพและลักษณะการใช้ตำราเรียนนโยบายสาธารณะและสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับตำราเรียนนโยบายสาธารณะในปัจจุบัน

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ตำรานโยบายสาธารณะ

1. การคัดเลือกตำรา

ตำราที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้ ผู้วิจัยได้ใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกโดยเลือกตำราด้านนโยบายสาธารณะที่เป็นภาษาไทยซึ่งตีพิมพ์ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี (พ.ศ. 2547-2552)

จากเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสามารถเลือกแบบเรียนที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จำนวน 8 เล่ม คือ 1) การกำหนดนโยบายสาธารณะ: กระบวนทัศน์ แนวทาง ตัวแบบ กรอบ และเทคนิค (ปิยะพงษ์ บุษบงก์, 2552) 2) นโยบายสาธารณะไทย: กำเนิด พัฒนาการและสถานภาพของศาสตร์ (ศุภชัย ยาวะประภาษและปิยากร หวังมหาพร, 2552) 3) การนำนโยบายไปปฏิบัติ (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2551) 4) นโยบายสาธารณะ (เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ, 2550) 5) นโยบายสาธารณะเบื้องต้น (สุรสิทธิ์ วชิรขจร, 2549) 6) หลักนโยบายสาธารณะยุคใหม่ (แก้วคำ ไกรสรพงษ์, 2548) 7) การวิเคราะห์นโยบาย (จุมพล หนิมพานิช, 2547) 8) นโยบายสาธารณะแนวความคิด กระบวนการและการวิเคราะห์ (มยุรี อนุমানราชธน, 2547) โดยตำรานโยบายสาธารณะทั้ง 8 เล่ม มีคุณลักษณะดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตำรานโยบายสาธารณะไทยที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้แต่ง	ปีที่พิมพ์	ชื่อเรื่อง	จังหวัด	สำนักพิมพ์
ปิยะพงษ์ บุษบงก์	2552	การกำหนดนโยบายสาธารณะ: กระบวนทัศน์ แนวทาง ตัวแบบ กรอบ และเทคนิค	กรุงเทพฯ	เสมาธรรม
ศุภชัย ยาวะประภาษ ปิยากร หวังมหาพร	2552	นโยบายสาธารณะไทย: กำเนิด พัฒนาการและสถานภาพของศาสตร์	กรุงเทพฯ	จุดทอง
เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ	2551	การนำนโยบายไปปฏิบัติ	กรุงเทพฯ	บพิธการพิมพ์
เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ	2550	นโยบายสาธารณะ	กรุงเทพฯ	บพิธการพิมพ์
สุรสิทธิ์ วชิรขจร	2549	นโยบายสาธารณะเบื้องต้น	กรุงเทพฯ	ธเนศวร (1999)
แก้วคำ ไกรสรพงษ์	2548	หลักนโยบายสาธารณะยุคใหม่	กรุงเทพฯ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุมพล หนิมพานิช	2547	การวิเคราะห์นโยบาย	นนทบุรี	สุโขทัยธรรมมาธิราช
มยุรี อนุমানราชธน	2547	นโยบายสาธารณะ แนวความคิด กระบวนการและการวิเคราะห์	เชียงใหม่	คะเนิงนิจ

หมายเหตุ รายชื่อตำราเรียงตามปีที่พิมพ์และชื่อผู้แต่งตามลำดับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้เป็นแบบวิเคราะห์ตำรานโยบายสาธารณะจำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) คุณลักษณะทั่วไปของตำรา 2) ความน่าอ่านของตำรา และ 3) ความยากในการอ่านของตำรา

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลของตำรานโยบายสาธารณะในประเด็นทั้ง 3 ด้านที่ได้กำหนดไว้ตามเครื่องมือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของตำรา โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากแบบตรวจสอบรายการ แล้วคำนวณคะแนนรวมและแจกแจงความถี่ตามประเด็นที่ศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์สถิติภาคบรรยาย

4.2 การวิเคราะห์ความน่าอ่าน โดยคำนวณดัชนีความน่าอ่าน (readability index) จากข้อมูลในตำราโดยมีวิธีการวิเคราะห์ดัชนีความน่าอ่าน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) คัดเลือกข้อความจากตำรามาทะ 1 ตอนให้มีความยาว 100 คำ ซึ่งตำราทั้ง 8 เล่ม มีจำนวนบทและมีการสุ่มบทดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 จำนวนบทของตำรานโยบายสาธารณะไทยที่ใช้ในการวิเคราะห์ความน่าอ่าน

ผู้แต่ง	ปีที่พิมพ์	ชื่อเรื่อง	จำนวนบท	จำนวนบทสุ่ม
ปิยะพงษ์ บุษบงก์	2552	การกำหนดนโยบายสาธารณะ: กระบวนทัศน์แนวทาง ตัวแบบ กรอบ และเทคนิค	7	3
ศุภชัย ยาวะประภาษ ปิยากร หวังมหาพร	2552	นโยบายสาธารณะไทย: กำเนิด พัฒนาการและสถานภาพของศาสตร์	10	3
เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ	2551	การนำนโยบายไปปฏิบัติ	13	3
เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ	2550	นโยบายสาธารณะ	19	3
สุรสิทธิ์ วชิรขจร	2549	นโยบายสาธารณะเบื้องต้น	6	3
แก้วคำ ไกรสรพงษ์	2548	หลักนโยบายสาธารณะยุคใหม่	6	3
จุมพล หนิมพานิช	2547	การวิเคราะห์นโยบาย	12	3
มยุรี อนุมานราชธน	2547	นโยบายสาธารณะ แนวความคิด กระบวนการและการวิเคราะห์	12	3
รวม			85	24

- 2) นับจำนวนประโยคในข้อความที่มีความยาว 100 คำ
- 3) คำนวณหาค่าเฉลี่ยของจำนวนคำในประโยค โดยการนำจำนวนคำทั้งในข้อความทั้งตอนหารด้วยจำนวนประโยค
- 4) นับจำนวนคำที่มี 3 พยางค์ขึ้นไปในข้อความที่มีความยาว 100 คำนั้น
- 5) รวมค่าเฉลี่ยจำนวนคำในประโยคจากข้อ 3) กับจำนวนคำที่มี 3 พยางค์ขึ้นไปจากข้อ 4)

6) นำผลลัพธ์จากข้อ 5) คูณด้วย 0.4 และปัดจุดทศนิยมให้เป็นจำนวนเต็ม ผลลัพธ์ที่ได้เป็นดัชนีความน่าอ่านของตำรา สรุปได้ดังสูตรต่อไปนี้

$$\text{ดัชนีความน่าอ่าน} = 0.4 \times (\text{ค่าเฉลี่ยจำนวนคำต่อประโยค} + \text{จำนวนคำ 3 พยางค์ขึ้นไป})$$

เกณฑ์ในการพิจารณาความน่าอ่าน ใช้เกณฑ์ของ Hollabaugh (1989) ซึ่งกำหนดดัชนีที่มีค่าเท่ากับ 15 ขึ้นไปมีความน่าอ่านเหมาะสมสำหรับปริญญาตรี และมีค่า 20 ขึ้นไปมีความน่าอ่านเหมาะสมสำหรับบัณฑิตศึกษา

4.3 วิเคราะห์ความยากในการอ่าน โดยคำนวณดัชนีความยากในการอ่าน (reading difficulty index) จากข้อมูลในตำรา คือค่าเฉลี่ยของจำนวนคำที่ขีดเส้นใต้ โดยมีวิธีการวิเคราะห์ดัชนีความยากในการอ่าน ดังนี้

- 1) แบ่งเนื้อหาในตำราแต่ละเล่มเป็น 10 ส่วน ดังนั้นในแต่ละส่วนประกอบด้วยเนื้อหาของตำราคิดเป็นร้อยละ 10
- 2) สุ่มเนื้อหาแต่ละส่วนให้ได้ข้อความที่มีความยาวประมาณ 200 คำ จะได้ข้อความที่จะใช้ในการประเมินเล่มละ 10 ข้อความ เรียกแต่ละข้อความว่า อนุประโยค
- 3) นำข้อความทั้ง 10 ข้อความ มาขีดเส้นใต้คำที่เป็นคำยากแล้วนับจำนวนคำที่เป็นคำยาก
- 4) คำนวณจำนวนคำโดยเฉลี่ยต่ออนุประโยคและค่าเฉลี่ยจำนวนคำที่ขีดเส้นใต้ในแต่ละอนุประโยค

การแบ่งเนื้อหาของตำรานโยบายสาธารณะในด้านการวิเคราะห์ความยากในการอ่านนี้สรุปได้ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 การแบ่งเนื้อหาในตำรานโยบายสาธารณะไทยที่ใช้ในการวิเคราะห์ความยากในการอ่าน

อนุประโยค	เล่มที่ 1		เล่มที่ 2		เล่มที่ 3		เล่มที่ 4	
	ช่วงหน้า	หน้า	ช่วงหน้า	หน้า	ช่วงหน้า	หน้า	ช่วงหน้า	หน้า
อนุประโยคที่ 1	1-25	13	1-36	18	1-29	15	1-48	24
อนุประโยคที่ 2	26-50	38	37-72	54	30-58	44	49-96	72
อนุประโยคที่ 3	51-75	63	73-108	91	59-87	73	97-144	120
อนุประโยคที่ 4	76-100	88	109-144	126	88-116	102	145-192	157
อนุประโยคที่ 5	101-125	109	145-180	156	117-145	131	193-240	216
อนุประโยคที่ 6	126-150	138	181-216	198	146-174	164	241-288	264
อนุประโยคที่ 7	151-175	163	217-252	234	175-203	189	289-336	313
อนุประโยคที่ 8	176-200	199	253-288	270	204-232	219	337-384	365
อนุประโยคที่ 9	201-225	222	289-324	326	233-261	247	385-432	408
อนุประโยคที่ 10	226-248	234	325-355	342	262-293	276	433-480	456
อนุประโยค	เล่มที่ 5		เล่มที่ 6		เล่มที่ 7		เล่มที่ 8	
	ช่วงหน้า	หน้า	ช่วงหน้า	หน้า	ช่วงหน้า	หน้า	ช่วงหน้า	หน้า
อนุประโยคที่ 1	1-20	10	1-11	6	1-41	20	1-32	16
อนุประโยคที่ 2	21-40	31	12-22	17	42-82	65	33-64	48
อนุประโยคที่ 3	41-60	50	23-33	28	83-123	100	65-96	70
อนุประโยคที่ 4	61-80	70	34-44	39	124-164	140	97-128	112
อนุประโยคที่ 5	81-100	90	45-55	50	165-205	180	129-160	144
อนุประโยคที่ 6	101-120	110	56-66	61	206-246	220	161-192	172
อนุประโยคที่ 7	121-140	130	67-77	72	247-287	260	193-224	208
อนุประโยคที่ 8	141-160	150	78-88	83	288-328	300	225-256	240
อนุประโยคที่ 9	161-180	176	89-99	94	329-369	340	257-288	287
อนุประโยคที่ 10	181-202	190	100-112	105	370-410	380	289-317	314

เกณฑ์ในการพิจารณาความยากในการอ่าน ใช้เกณฑ์เดียวกับความ
น่าอ่านของ Hollabaugh (1989) กำหนดดัชนีที่มีค่าเท่ากับ 15 ขึ้นไปมีความน่าอ่านเหมาะสม
สำหรับปริญญาตรี และมีค่า 20 ขึ้นไปมีความน่าอ่านเหมาะสมสำหรับบัณฑิตศึกษา

การพิจารณาคำยากนั้นพิจารณาจากลักษณะดังต่อไปนี้ (1) เป็นคำศัพท์
เฉพาะและใหม่สำหรับผู้เรียน (2) ไม่ค่านิ่งว่ามีที่พยางค์ อาจอยู่ในรูปของคำหรือข้อความ (3) ไม่
พิจารณารูปประโยคที่อยู่ข้างเคียง (4) ในข้อความที่ทำการวิเคราะห์ ถ้าพบคำศัพท์ที่ซ้ำกับที่ผ่าน
มาแล้วจะนับเป็นคำยากซ้ำอีก (5) ข้อความที่นำมาวิเคราะห์ควรเลือกที่เป็นข้อความบรรยาย
ต่อเนื่องกัน 100 คำ

สำหรับเกณฑ์การตัดคำและการตัดประโยคในการวิเคราะห์ความน่าอ่าน
และความยากในการอ่าน ผู้วิจัยในเกณฑ์ในการตรวจ ดังนี้

เกณฑ์ตรวจการตัดคำ

(1) คำ ในที่นี้นับรวม คำมูล คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน อากาณาม
เป็น 1 คำ

(2) กรณีคำประสมและคำซ้อนมีเงื่อนไขว่าหน่วยที่ประกอบขึ้นเป็น
คำประสมหรือคำซ้อนนั้น เมื่อปรากฏลำพังไม่มีความหมายดังเช่นที่ปรากฏในหน่วยใหญ่ จึงจะถือเป็น
คำประสม แต่หากแยกไปแล้วความหมายยังคงเดิมจะถือเป็นวลี เช่น ข้อ, บังคับ เป็นวลี
ประกอบด้วย 2 คำ ข้อ กับ บังคับ ความหมายของ ข้อ และ บังคับ คงเดิม กระทรวง, กลาโหม เป็น
2 คำ คำว่า ต้องการ เป็น 1 คำ เนื่องจาก เมื่อแยกต้องกับการออกจากกันแล้ว ความหมายของ
ต้อง และ การ ไม่เหมือนกับปรากฏในคำว่า ต้องการ

(3) กรณีอากาณาม จะนับไปจนถึงสิ้นสุด ณ ตำแหน่งก่อนถึงกรรม
ของกริยานั้นเป็นของเขตของคำ เช่น

- การสร้างระเบียบนโยบาย นับให้ การสร้าง เป็น 1 คำ
- การตัดสินใจ นับให้ การตัดสินใจ เป็น 1 คำ
- การทำให้ นับให้ การทำให้ เป็น 1 คำ (แต่เมื่อ ทำให้ อยู่ใน
ประโยคทำหน้าที่เป็นกริยาไม่ได้ นำด้วย การ จึงไม่ถือว่ามีหน่วยที่จะทำให้ ทำให้ เป็นคำหนึ่ง กรณี
เช่นนี้ ทำให้ จะนับเป็นกริยาสองคำ ถือเป็นกริยาเรียง)

ข้อสังเกต การ นำหน้าอนุพากย์ (clause) นับเป็นหนึ่งคำ เช่น
การที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติ

เกณฑ์ตรวจการตัดประโยค

(1) ประโยค มีความหมายรวมถึงทั้งประโยคเดียวและประโยคซับซ้อน

(2) ประโยคซับซ้อนประกอบด้วย อนุพากย์ จำนวนมากกว่าหนึ่งอนุพากย์เรียงต่อกัน เชื่อมด้วยคำเชื่อมทางวากยสัมพันธ์ (คำเชื่อมประโยค / คำเชื่อมอนุพากย์) เช่น และ แต่ หรือ ที่ ซึ่ง อัน ว่า

(3) ขอบเขตของประโยคจึงตัดที่ตำแหน่งซึ่งไม่ปรากฏคำเชื่อมในข้อ 2 นอกจากนี้บริเวณที่ปรากฏหน่วยซึ่งมีลักษณะเชื่อมโยง แต่เป็นการเชื่อมสิ่งใหญ่กว่าอนุพากย์ เรียกว่า หน่วยเชื่อมปริจเฉท หรือ discourse connector นั้น ก็นับเป็นขอบเขตของประโยคซับซ้อนเช่นกัน

5) การตรวจสอบความถูกต้องของการตัดคำ/ประโยค

ภายหลังจากการนับจำนวนคำ การตัดคำและการตัดประโยค ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทยตรวจสอบก่อนนำมาคำนวณค่าความน่าอ่านและความยาก

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะและศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะในปัจจุบัน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงสำรวจ

1.1 ประชากร

ประชากรของการวิจัย คือ อาจารย์ผู้สอนรายวิชานโยบายสาธารณะในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 17 คน นิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรีและโท ภาคปกติ และภาคพิเศษ ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 805 คน (แผนก/ฝ่ายทะเบียน สถาบันอุดมศึกษา, 2552)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1) อาจารย์ผู้สอนรายวิชานโยบายสาธารณะในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม สถาบันอุดมศึกษาสามสถาบันแรกเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่บุกเบิกการเรียนการสอนรัฐประศาสนศาสตร์ ส่วนอีกสามสถาบันหลังได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นสถาบันที่มีอาจารย์จบการศึกษาจากจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัยไปเป็นอาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์เป็นสถาบันที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ไปช่วยร่างหลักสูตร และมหาวิทยาลัยศรีปทุมมีอาจารย์จากมหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์ไปเป็นผู้อำนวยการหลักสูตร ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาจำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับกลุ่มประชากร คือ 17 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

2) นิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรีและโท ภาคปกติ และภาคพิเศษ ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย 6 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม โดยนิสิต/นักศึกษาต้องผ่านการศึกษารายวิชา นโยบายสาธารณะ ซึ่งได้มาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ของ Krejcie and Morgan (1970) ซึ่งระบุกลุ่มประชากรจำนวน 800 คน ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง 260 คน ในงานวิจัยนี้เพื่อป้องกันปัญหาอัตราการตอบกลับที่น้อยกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างเป็น 300 คน โดยสุ่มตัวอย่างนิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรีและโท ภาคปกติ และภาคพิเศษ ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยแบบโควต้า (quota random sampling)

จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มอาจารย์ผู้สอนและกลุ่มนิสิต/นักศึกษา เสนอได้ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาที่ใช้ในการสำรวจ

สถาบัน	อาจารย์	จำนวนนิสิต/นักศึกษา	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	ปริญญาตรี	30 คน
		ปริญญาโท	30 คน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2	ปริญญาตรี	30 คน
		ปริญญาโท	30 คน
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	4	ปริญญาตรี	ไม่เปิดทำการสอน
		ปริญญาโท	30 คน
มหาวิทยาลัยนเรศวร	3	ปริญญาตรี	30 คน
		ปริญญาโท	30 คน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	3	ปริญญาตรี	30 คน
		ปริญญาโท	30 คน
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	1	ปริญญาตรี	ไม่เปิดทำการสอน
		ปริญญาโท	30 คน
รวม	17	300 คน	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์ลักษณะของตำรานโยบายสาธารณะไทย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- 2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.2 ตอนที่ 2 สภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทย
- 2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทย

3. การสร้างเครื่องมือและศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาสภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทยของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยโครงสร้างหลักของเนื้อหา ประกอบด้วยสองส่วนหลัก คือ สภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทยของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยรูปแบบและจำนวนของคำถามในแบบสอบถามแต่ละตอนนั้นมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 สภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทย แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) เป็นข้อคำถามที่ให้อาจารย์ นิสิต/นักศึกษาได้ตรวจสอบระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จในการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทย และลักษณะที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทย โดยข้อคำถามที่ให้อาจารย์ นิสิต/นักศึกษาตอบเป็นการตรวจสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทย

แบบสอบถามที่ให้อาจารย์ นิสิต/นักศึกษาได้ตรวจสอบระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จนั้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้นเป็นประจำ คือ คิดเป็น 76-100 % ใน 1 ภาคเรียน หรือ หมายถึง ระดับของความสำเร็จในการปฏิบัติอยู่ในระดับ ดีมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น บ่อย ๆ คือ คิดเป็น 51-75 % ใน 1 ภาคเรียน หรือ หมายถึง ระดับของความสำเร็จในการปฏิบัติอยู่ในระดับ ดี

2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น ค่อนข้างบ่อย คือ คิดเป็น 26-50 % ใน 1 ภาคเรียน หมายถึง ระดับของความสำเร็จในการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น บางครั้ง คือ คิดเป็น 1-25 % ใน 1 ภาคเรียน หรือ หมายถึง ระดับของความสำเร็จในการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

0 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติหรือไม่มีพฤติกรรมเกิดขึ้นใน 1 ภาคเรียน หรือ หมายถึง ไม่ปรากฏความสำเร็จในการปฏิบัติ

แบบสอบถามที่ให้อาจารย์ นิสิต/นักศึกษาได้ตรวจสอบระดับความคิดเห็นนั้น มีลักษณะเป็นแบบ มาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือประเด็นข้อคำถามในระดับมากที่สุด

3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือประเด็นข้อคำถามในระดับมาก

2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือประเด็นข้อคำถามในระดับน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือประเด็นข้อคำถามในระดับน้อยที่สุด

0 หมายถึง ไม่เห็นด้วยกับข้อความหรือประเด็นข้อคำถาม

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเครื่องมือคือแบบสอบถามสภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทยและความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทยพร้อมทั้งนิยามเชิงปฏิบัติการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยตรวจสอบ 2 ด้าน คือ การวัดได้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ซึ่งการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบวัดนี้ใช้ดัชนี IOC (item objective congruence) โดยมีเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีลักษณะการให้คะแนน คือ

1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินความตรงตามเนื้อหา คือ ค่าดัชนี IOC ต้องมากกว่า 0.5 ($IOC \geq 0.50$) จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2548) ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มาคำนวณค่า IOC เป็นรายข้อ และคัดเลือกข้อคำถามของแบบวัดที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ พบว่า ผลการพิจารณาข้อคำถามของแบบสอบถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00

หนึ่งข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทยและความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทยทุกข้อมีค่า IOC ≥ 0.50 ผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อคำถามไว้ทั้งหมด นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามรายชื่อทั้งทางด้านภาษาและความเหมาะสม

เมื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) แล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจริงทุกประการ จำนวน 30 คน เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) โดยแบบสอบถามสภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทยและความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทยนั้น ฉบับนิสิต/นักศึกษา ด้านระดับการปฏิบัติมีค่าความเที่ยง .87 ด้านระดับความสำเร็จมีค่าความเที่ยง .89 ด้านระดับความคิดเห็นมีค่าความเที่ยง .95 ส่วนฉบับอาจารย์ด้านระดับการปฏิบัติมีค่าความเที่ยง .80 ด้านระดับความสำเร็จมีค่าความเที่ยง .87 ด้านระดับความคิดเห็นมีค่าความเที่ยง .94 ซึ่งถือว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับสูง

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและการส่งไปรษณีย์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมถึงผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงรายละเอียดของการเก็บข้อมูลและนัดวันรับแบบสอบถามคืน

5.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมถึงผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งไปรษณีย์ไปยังสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูลและระบุวันรับแบบสอบถามคืน

5.3 ติดต่อรับแบบสอบถามคืนจากสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และรับแบบสอบถามจากทางไปรษณีย์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายการศึกษาสภาพและลักษณะการใช้ตำรานโยบายสาธารณะไทย และความคิดเห็นเกี่ยวกับตำรานโยบายสาธารณะไทยของอาจารย์ นิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในส่วนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการปฏิบัติและระดับความสำเร็จของสภาพและลักษณะการใช้ตำรา นโยบายสาธารณะไทยนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จของการใช้ตำรา นโยบายสาธารณะตามประเด็นต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.00

หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูงที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.01 - 3.50

หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.00

หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50

หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 1.50

หมายถึง ระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ในส่วนของแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการรับรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ตำรา นโยบายสาธารณะไทยนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลระดับความคิดเห็นโดยมีเกณฑ์การ ประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.01 - 3.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.2 การวิเคราะห์ค่าที (t-test) โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่าทีเพื่อเปรียบเทียบความ แตกต่างระหว่างระดับการปฏิบัติและระดับความสำเร็จของสภาพและลักษณะการใช้ตำรา นโยบายสาธารณะไทยตามประเด็นที่กำหนด